

Obsah

1 Úvod	
Jiří Málek	14
2 Legislativa ve vztahu k první pomoci	
Jiří Málek	15
3 Etika první pomoci	
Jaromír Matějek	17
3.1 Úvod	17
3.2 Proč vlastně vůbec poskytujeme první pomoc?	17
3.3 Základní etické principy	17
3.3.1 Právo na život	17
3.3.2 Etika čtyř principů	18
3.4 Závěr	19
4 Bezpečnost záchránce a technická první pomoc, aktivace integrovaného záchranného systému	
Jiří Knor	21
4.1 Technická první pomoc, bezpečnost záchránce a přihlížejících	21
4.2 Aktivace zdravotnické záchranné služby	21
4.2.1 Přivolání odborné pomoci	21
4.2.2 Linky tísňového volání	22
4.2.3 Lokalizace volajícího	23
4.2.4 Vyproštění z vozidla	23
4.2.5 Sejmutí ochranné přilby	24
4.2.6 Další činnost záchránce na místě	24
5 Základní vyšetření pacienta – přístup ABCDE	
Jiří Knor	25
6 Neodkladná resuscitace dospělých	
Jiří Málek	27
6.1 Základní neodkladná resuscitace	27
6.1.1 Zhodnocení bezpečnosti scény a možného rizika vážného ohrožení záchránce	28
6.1.2 Zhodnocení stavu vědomí	28
6.1.3 Zavolání o pomoc z okolí.	28
6.1.4 Kontrola průchodnosti dýchacích cest	28
6.1.5 Kontrola dostatečného spontánního dýchání	29
6.1.6 Aktivace záchranné služby.	29
6.1.7 Zevní srdeční masáž	29
6.1.8 Dýchání z plic do plic.	30
6.1.9 Resuscitace bez použití umělého dýchání	31
6.1.10 Použití automatického externího defibrilátoru (AED)	31
6.1.11 Ukončení resuscitace	32

6.2	Rozšířená neodkladná resuscitace	32
6.2.1	Defibrilace	33
6.2.2	Léky během rozšířené resuscitace	33
6.2.3	Zajištění dýchacích cest pro umělou plicní ventilaci	34
6.2.4	Použití kyslíku.	35
6.3	Terapie po obnovení spontánního oběhu	36
6.4	Neodkladná resuscitace v nemocnici	36
6.5	Resuscitace ve specifických situacích	37
6.5.1	Resuscitace těhotných žen	37
6.5.2	Zástava oběhu na palubě letadla.	37
6.5.3	Zástava oběhu při tonutí	37
6.5.4	Zástava oběhu ve stomatologickém křesle	38
6.5.5	Resuscitace při podchlazení	38
6.6	Ukončení rozšířené resuscitace	38
6.7	Prevence náhlé zástavy oběhu	39
7	Neodkladná resuscitace dětí a novorozenců	
	Alice Kurzová	41
7.1	Základní neodkladná resuscitace dětí	41
7.2	Použití defibrilace nebo AED	43
7.3	Rozšířená neodkladná resuscitace dětí	43
7.3.1	Respirační selhání.	43
7.3.2	Oběhové selhání.	43
7.3.3	Diagnostika náhlé zástavy oběhu	43
7.3.4	Zajištění průchodnosti dýchacích cest	44
7.3.5	Přístupy do krevního řečiště.	44
7.3.6	Farmakoterapie	44
7.4	Primární ošetření novorozence po porodu	45
7.4.1	Algoritmus ošetření.	46
8	Poruchy průchodnosti dýchacích cest	
	Alice Kurzová	51
8.1	Porucha průchodnosti dýchacích cest způsobená kořenem jazyka	51
8.2	Aspirace cizího tělesa	51
8.3	Poruchy průchodnosti dýchacích cest způsobené zánětem nebo otokem	52
9	Bezvědomí	
	Jana Šeblová	54
9.1	Kolaps, synkopa	57
10	Křeče	
	Jana Šeblová	58
11	Úrazy	
	Jiří Knor	61
11.1	Základní rozdělení a postup na místě	61
11.1.1	Léčba bolesti, analgetika	64
11.2	Poranění hlavy a páteře	66
11.3	Poranění hrudníku	66
11.3.1	Pneumothorax.	66

11.3.2	Masivníemothorax	67
11.3.3	Vlajícíhrudník	67
11.3.4	Srdečnítamponáda	68
11.4	Poraněníbřicha	69
11.5	Poraněnímuskuloskeletálního systému, pokousání, ztrátové poranění	
	AliceKurzová	69
11.5.1	Stavěnízevního krvácení.	69
11.5.2	Zlomeniny	70
11.5.3	Luxace	70
11.5.4	Subluxace.	71
11.5.5	Pokousání člověkem/zvířetem.	71
11.5.6	Ztrátové poranění.	72
11.5.7	Zasypání, crush syndrom	73
11.5.8	Poranění tlakovou vlnou, blast syndrom.	74
11.5.9	Compartment syndrom	74
11.5.10	Poranění menšího rozsahu.	74
12	Poruchy dýchání	
	Hana Bartáková	76
12.1	Dušnost	76
12.2	Akutní těžké astma	80
12.3	Akutní exacerbace chronické obstrukční plicní nemoci	82
12.4	Těžká komunitní pneumonie	83
12.5	Poruchy dýchání vyvolané zevními faktory	85
	12.5.1 Poruchy průchodnosti dýchacích cest	85
	12.5.2 Tonutí.	85
	12.5.3 Inhalační postižení	85
	12.5.4 Neurologické příčiny	85
	12.5.5 Traumata	85
12.6	Plicní embolie	85
13	Bolest na hrudi a akutní koronární/cévní příhody	
	Hana Línková	86
13.1	Akutní koronární syndrom	87
	13.1.1 Diagnostika a diferenciální diagnostika v přednemocniční fázi	88
13.2	Akutní aortální syndromy, včetně disekce	91
13.3	Akutní plicní embolie	93
13.4	Akutní perikarditida	95
13.5	Bolesti pocházející z onemocnění trávicího traktu	95
14	Náhlé příhody břichní	
	Lukáš Havlůj	97
14.1	Definice	97
14.2	Epidemiologie	97
14.3	Dělení NPB	98
14.4	Anamnéza a fyzikální vyšetření	99
14.5	Zánětlivé NPB	99
14.6	Ileózní NPB	102
14.7	Krvácivé NPB	103

14.8	Úrazové NPB	105
14.9	Diagnosticko-terapeutické a organizační úskalí u pacientů s NPB v přednemocniční neodkladné péči	106
15	Urgentní stavy v gynekologii a porodnictví	109
15.1	Urgentní stavy v gynekologii Tomáš Pichlík	109
15.1.1	Náhlé krvácivé příhody.	109
15.1.2	Náhlé zánětlivé příhody	110
15.1.3	Náhlé nezánnětlivé příhody	110
15.2	Urgentní stavy v porodnictví Radovan Vlč	110
15.2.1	Porod mimo zdravotnické zařízení	110
15.2.2	Krvácení v těhotenství a za porodu	113
15.2.3	Hypertenze v těhotenství.	113
15.2.4	Eklampsie a jiné křečové stavy v těhotenství.	114
15.2.5	Embolie plodovou vodou.	115
15.2.6	Prolaps pupečníku	115
15.3	Péče o novorozence po porodu, resuscitace novorozence	116
16	Zevní příčiny poškození zdraví	117
	Jiří Málek	117
16.1	Popálení	117
16.1.1	Mechanismus úrazu.	117
16.1.2	Okolnosti úrazu a první pomoc na místě	117
16.1.3	Rozsah poškození	117
16.1.4	Stupeň popálení	119
16.1.5	Sdružená poranění	119
16.1.6	Věk + přidružená onemocnění	119
16.1.7	Kritický rozsah popálení	119
16.1.8	První pomoc	120
16.2	Hypertermie	122
16.2.1	Úpal (přehřátí).	122
16.2.2	Úžeh.	123
16.2.3	Hypertermie navozená léky a endokrinním onemocněním	123
16.3	Omrzliny	123
16.4	Hypotermie	125
16.5	Tonutí	127
16.6	Působení kyselin a louhů	128
16.7	Působení elektrického proudu	128
17	Intoxikace	131
	Jana Šeblová, Jiří Málek	131
17.1	Perorální intoxikace	133
17.2	Inhalační intoxikace	134
17.2.1	Otrava oxidem uhelnatým	134
17.2.2	Intoxikace zplodinami hoření	135
17.2.3	Intoxikace organickými rozpouštědly	135
17.3	Kontaktní intoxikace	135

17.4	Parenterální intoxikace	136
18	Urgentní stavy v alergologii a imunologii	
	Petr Kučera	138
18.1	Angioneurotický edém (alergický otok histaminového typu)	138
18.2	Angioedém na podkladě deficience C1 inhibitoru – hereditární angioedém	138
18.3	Anafylaxe	139
18.4	Akutní záchvat asthma bronchiale	141
19	Urgentní stavy v neurologii	
	Jana Šeblová	142
19.1	Akutní cévní mozkové příhody	142
19.2	Poruchy dýchání z neurologických příčin	145
19.3	Syndrom kaudy	145
19.4	Neurotraumata – poranění mozku a míchy	145
	19.4.1 Kraniotrauma	145
	19.4.2 Poranění páteře a míchy	147
20	Urgentní stavy v oftalmologii	
	Jara Hornová	150
20.1	První pomoc při očních poraněních	150
	20.1.1 Mechanická poranění.	150
	20.1.2 Chemická poranění	152
	20.1.3 Termická poškození.	152
	20.1.4 Poškození oka UV zářením	153
20.2	Netraumatické náhlé stavy v oftalmologii	153
	20.2.1 Akutní záchvat glaukomu	153
	20.2.2 Embolie centrální sítnicové tepny.	154
21	Urgentní stavy v ORL	
	Aleš Čoček	155
21.1	Sufukující stenózy hrtanu a průdušnice	155
	21.1.1 Akutní epiglotitida	155
	21.1.2 Akutní laryngitida a laryngotracheobronchitida	156
	21.1.3 Quinckeho angioneurotický edém hrtanu, dutiny ústní a hltanu	156
	21.1.4 Laryngospasmus.	157
	21.1.5 Dušnost při oboustranné obrně rozvěračů hlasivek.	157
	21.1.6 Nádorové stenózy hrtanu a průdušnice.	158
	21.1.7 Krustózní tracheitida u tracheostomovaných pacientů.	158
21.2	Traumatické urgentní stavy v ORL	159
	21.2.1 Úrazy měkkých tkání obličeje a krku, popálení, poleptání, omrzliny, střelná a bodná poranění.	159
	21.2.2 Úrazy obličejového skeletu.	159
	21.2.3 Úrazy ucha	161
	21.2.4 Úrazy hrtanu a průdušnice.	162
21.3	Cizí tělesa v polykacích cestách	163
21.4	Cizí tělesa v dýchacích cestách (aspirace)	164

21.5	Krvácení z dýchacích a polykacích cest	164
21.5.1	Epistaxe	164
21.5.2	Hemoptýza	165
21.5.3	Krvácení z polykacích cest	165
22	Urgentní stavy v pediatrii	
	Felix Votava	166
22.1	Dušnost	166
22.2	Febrilní křeče	167
22.3	Intoxikace	168
23	Urgentní stavy v psychiatrii	
	Jana Šeblová	170
24	Urgentní stavy v urologii	
	Petr Klézl	174
24.1	Renální kolika	174
24.2	Akutní retence moči	175
24.3	Masivní hematurie – tamponáda močového měchýře	176
24.4	Priapismus	177
24.5	Fournierova gangréna	178
24.6	Parafimóza	179
24.7	Fraktura penisu	180
24.8	Akutní skrotum	181
24.8.1	Torze varlete	181
24.8.2	Akutní idiopatický edém skrota	182
24.8.3	Henochova-Schönleinova purpura	182
24.8.4	Epididymitida	182
24.9	Traumata v urologii	183
24.9.1	Poranění ledvin	183
24.9.2	Poranění močovodu	184
24.9.3	Poranění močového měchýře	184
24.9.4	Poranění prostaty	185
24.9.5	Poranění močové trubice	186
24.9.6	Poranění zevního genitálu	187
25	Urgentní stavy ve stomatologii	
	Pavel Hájek	190
25.1	Kolemčelistní záněty	190
25.2	Poranění zubů	192
25.3	Orofaciální úrazy	192
26	Urgentní stavy v infekčním lékařství	
	Jiří Beneš	194
26.1	Pacienti s horečkou	194
26.1.1	Sepse (horečka a hypotenze)	195
26.1.2	Pneumonie (horečka a narůstající dušnost)	196
26.1.3	Neuroinfekce (horečka a narůstající porucha vědomí)	197
26.2	Pacienti s průjmem	198
26.3	Pacienti po pobytu v tropické oblasti	199

26.3.1	Importované nemoci, jejichž dominantním projevem je horečka.	199
26.3.2	Importované nemoci, jejichž dominantním projevem jsou průjmy.	200
26.3.3	Importované nemoci, jejichž dominantními projevy jsou horečka a exantém.	201
26.4	Epidemiologická poznámka k transportu	202
27	Urgentní stavy při diabetes mellitus	
	Alice Kurzová	204
28	Hromadné neštěstí	
	Jiří Knor	207
29	Psychická intervence	
	Ivana Trnková	210
	Seznam videí	212
	Seznam obrázků	213
	Seznam zkratk	215
	Rejstřík	218
	Souhrn	223
	Summary	224